

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Rapor

Rusya'nın Orta Doğu'daki Bilgi Savaşı

Kraków 2025

Proje hakkında

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Polonya Dışişleri Bakanlığı tarafından "Kamu Diplomasisi 2024-2025 - Avrupa boyutu ve dezenformasyonla mücadele" yarışması kapsamında desteklenmektedir.

Bu yayın yalnızca yazarın görüşlerini ifade eder ve Polonya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın resmi görüşüyle bağdaştırılamaz.

Çeviren: Justyna Oszust

Yayının yazarı

Agnieszka Bryc

Beşeri bilimler doktoru, Toruń'daki Mikołaj Kopernik Üniversitesi Siyaset ve Güvenlik Bilimleri Fakültesi'nde doktor öğretim üyesidir. Doğu Araştırmaları Merkezi ve Mieroszewski Merkezi'nin üyesidir. Rusya'nın dış politikası ile İsrail'in güvenlik politikası üzerine kitaplar ve makaleler yazmıştır. Örneğin: *21. yüzyılda Rusya. Küresel bir oyuncu mu, oyunun sonu mu?* (WAIP 2008, 2009); *İsrail 2020: Güçlü olmaya mahkum mu?* (Poltext 2015). Yorumcu, "Polityka" ve "Nowa Europa Wschodnia Magazyn Online" dergilerinde yayın yapmaktadır.

Sonuçlar ve öneriler

Sonuçlar

1. Rusya'nın operasyonlarının başarısı; bölgedeki güçlü Batı karşıtı tutumların kolayca kullanılabilmesinden, uzun yıllara dayanan hazırlıklardan (RT ve Sputnik aracılığıyla bilgi alanının yoğun biçimde doldurulması) ve hatta İsrail gibi devletler tarafından bile Rusya'nın bilişsel savaşının bir parçası olan dezenformasyon operasyonlarının ölçeği ve saldırganlığının yeterince küçümsenmesinden kaynaklanmaktadır.

2. Bilgi savaşı ayrı bir operasyon değil, bilişsel savaşın bir parçasıdır ve bu da Rusya'nın Batı ile mücadele alanına dahildir. Rusya, Ortadoğu'da bu alandaki avantajlarını bölgedeki ülkelerde kamuoyunun düşüncelerini etkili bir şekilde şekillendirmek için kullanmıştır; öncelikle bu ülkelerdeki Batı karşıtı duyguları derinleştirerek, kendi imajını aklarak ve Ukrayna'yı karalayarak.

3. İsrail'i test etmek, yalnızca Kremlin'i bilişsel savaşta daha da geliştirmeye ve tırmandırmaya teşvik etmektedir; bu sayede Rusya, kendi hedeflerini güvenli (ceza görmeden), ucuz ve etkili bir şekilde gerçekleştirebilmektedir. İsrail'in "Doppelgänger"i, Rusya'nın, Moskova ile pragmatik ilişkiler sürdüren ve siber güvenlik alanında gelişmiş devletlerin iç işlerine müdahale edebildiğini doğrulamaktadır.

Öneriler

1. Bilgi savaşını, Rusya'nın zararlı faaliyetlerinin ayrı bir fenomeni olarak görmekten vazgeçmeli ve onu daha geniş (ve daha karmaşık) bir bilişsel savaşın parçası olarak görmeye başlamalıyız.

2. Devletin (Polonya'nın) bilişsel güvenlik stratejisinin bütüncül bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Ancak uygulama sürecinde bu stratejiyi yalnızca askeri alanla sınırlamamak faydalı olacaktır. Başka bir deyişle, bu alanın iki temel sütununu — askeri ve sivil — kapsayan ayrı bir güvenlik sektörünün [Bilişsel Güvenlik Merkezi] kurulması değerlendirilebilir. Askeri bileşen siber alandaki saldırılara karşı önlem almakla, sivil bileşen ise proaktif operasyonları yürütmekle sorumlu olacaktır.

3. Proaktif strateji. Batı'nın (ve Polonya'nın) Rusya ile yürüttüğü bilişsel savaşta başarısız olmasının nedeni, eylemlerini savunma ile sınırlamasıdır — bilgi alanını izleme, dezenformasyonları çürütme veya farkındalık kampanyaları yürütme gibi adımlarla. Oysa gerekli olan, Rusya'ya eleştirel bir anlatıyla bilgi alanını doygunluğa ulaştıran, aktif ve koordineli girişimlerdir. Genel amaç, Rusya'yı caydıran, ona karşı koyan ve onu engelleyen proaktif araçlar geliştirmek; bilişsel savaşın (bilgi savaşı dâhil) ağırlık merkezini Rusya'nın bilgi alanına — Orta Doğu'daki alan da dahil olmak üzere — taşımaktır.

4. Bilişsel savaşta 'Rusya karşıtı duvardaki Polonya tuğlası'. Orta Doğu'da Rus dezenformasyonuna karşılık vermeyi amaçlayan bir Polonya bilgi kampanyasının hazırlanması. Böyle bir kampanya, Rusya'nın Orta Doğu'daki etkisini zayıflatarak 'Rusya'yı dışarıdan zayıflatma' mantığıyla uyumlu olurdu.

5. Bilgi egemenliğinin yeniden inşası, Polonya'nın Orta Doğu'daki medya katılımını artırması anlamına gelmektedir. İsrail'de, Arap ülkelerinden birinde (ör. Basra Körfezi ülkelerinde) ve Türkiye'de profesyonel bir basın ofisi veya Polonya medyası açılması değerlendirilebilir. Orta Doğu medya pazarına daha fazla katılım, Rus propaganda kanalları RT ve Sputnik'e karşı ek bir denge sağlar. Ayrıca, Polonya medyasındaki Orta Doğu analizlerinin kalitesi de iyileşir.
